

Bijlage 3. Behandeling van de adviezen bij het ministerieel besluit tot voorlopige bescherming als monument van drie mijnkraters van de Eerste Wereldoorlog bij hoeve Hollandse Schuur in Heuvelland (Wijtschate)

Provincie: West-Vlaanderen

Gemeente: Heuvelland, 1ste afdeling, sectie A

Objectnummer: 4.01/33039/893.1

Dossiernummer: 4.001/33039/111.1

Omschrijving:

Drie mijnkraters van de Eerste Wereldoorlog bij hoeve Hollandse Schuur, Vierstraat 52

Mij bekend om gevoegd te worden bij het besluit van heden:

Brussel,

12 JUNI 2017

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

1. Adviezen uitgebracht voorafgaand aan de voorlopige bescherming

1.1. Adviezen uitgebracht door de departementen en agentschappen van de beleidsdomeinen Omgeving, MOW en LV

1.1.1. Beleidsdomein Omgeving

Het advies werd gevraagd op 28 maart 2017.

Op die datum werd de adviesaanvraag gericht aan het departement Ruimte Vlaanderen van het beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Wonen en Onroerend Erfgoed en aan het departement van het beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie. Sinds 1 april 2017 behoren deze departementen tot het beleidsdomein Omgeving. Daarom worden deze adviezen hier onder de titel 'Beleidsdomein Omgeving' gehergroepeerd overeenkomstig de nieuwe structuur van de beleidsdomeinen binnen de Vlaamse overheid.

Het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (Inbo), dienst Rapportering en Advisering bracht op 29 maart 2017 een gunstig advies uit over deze bescherming. Het advies maakt integraal deel uit van het beschermingsdossier. Uit het advies wordt opgemaakt dat er geen opmerkingen zijn.

De departementen noch de overige agentschappen brachten advies uit over de bescherming van het onroerend goed. In uitvoering van artikel 6.1.3 van het Onroerenderfgoeddecreet zijn de adviezen gunstig.

Conclusie: het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en het ministerieel besluit.

1.1.2. Beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken

Het advies werd gevraagd op 28 maart 2017.

Het departement noch de agentschappen brachten advies uit over de bescherming van het onroerend goed. In uitvoering van artikel 6.1.3 van het Onroerenderfgoeddecreet zijn de adviezen gunstig.

1.1.3. Beleidsdomein Landbouw en Visserij

Het advies werd gevraagd op 28 maart 2017.

Het departement noch de agentschappen brachten advies uit over de bescherming van het onroerend goed. In uitvoering van artikel 6.1.3 van het Onroerenderfgoeddecreet zijn de adviezen gunstig.

1.2. Advies uitgebracht door de gemeente Heuvelland

Het advies werd gevraagd op 28 maart 2017.

Het college van Burgemeester en Schepenen van Heuvelland bracht op 12 april 2017 een advies uit over deze bescherming. Het advies maakt integraal deel uit van het beschermingsdossier.

Het college van Burgemeester en Schepenen geeft de volgende bedenking mee: "Aangezien een aantal sites gelegen zijn in de onmiddellijke nabijheid van actieve landbouwbedrijven is het belangrijk dat de afbakening zich beperkt tot de contour van de krater zelf en dat er nog voldoende ontwikkelingsmogelijkheden behouden blijven voor deze landbouwactiviteiten." Welke sites precies door deze opmerking gevat zijn, vermeldt het advies niet. Vermoedelijk

bedoelt het college van Burgemeester en Schepenen onder andere de mijnkratersite Hollandse Schuur. Precies omdat de mijnkraters van Hollandse Schuur zo dicht bij een actief landbouwbedrijf liggen, werd voorafgaand aan het uitwerken van het beschermingsdossier met de eigenaars contact opgenomen. Bij een plaatsbezoek op 17 januari 2017 kregen zij uitleg over de bescherming, de procedure en de afbakening. Op vraag van de eigenaars is de beschermingsperimeter toen aangepast en per mail op 17 februari 2017 aan hen bezorgd. Op verzoek van de eigenaars is de afbakening daarna nogmaals aangepast. Bij de opmaak van het beschermingsdossier is dus wel degelijk rekening gehouden met de opmerkingen van de eigenaar: de afbakeningen van de drie mijnkraters bij Hollandse Schuur zijn zo beperkt mogelijk gehouden. Tussen de bedrijfsgebouwen en de kraterwand is extra ruimte gelaten, zodat het actieve landbouwbedrijf in de toekomst nog uitbreidingsmogelijkheden heeft. Een overgangszone rond de kraters is in overweging genomen, maar niet behouden bij het intekenen van de perimeter, omwille van de gevolgen voor het actieve landbouwbedrijf. De bedrijfsgebouwen zijn uitdrukkelijk uit de beschermingsperimeter gesloten. Deze aanpak staat in het beschermingsdossier gemotiveerd onder de rubriek 2.3 "Motivering van de afbakening van de bescherming".

Conclusie: het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en/ of het beschermingsbesluit. Bovenstaande toelichting over de aanpak bij de afbakening van de bescherming maakte voorafgaand aan de advisering al deel uit van het beschermingsdossier.

1.3. Advies uitgebracht door de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed (VCOE)

Het advies werd gevraagd op 28 maart 2017.

De VCOE bracht op 22 mei 2017 een gunstig advies uit over de bescherming van het onroerend goed. Het advies maakt integraal deel uit van het beschermingsdossier.

Behandeling van het advies:

Er wordt akte genomen van de positieve waardering van de VCOE voor de benadering van de mijnkraters als een geheel (punt 4), voor de duiding bij de thematisch-geografische samenhang (punt 4), het afstemmen van de beheersvisie op het gangbare gebruik van de sites (punt 5) en de keuzes die gemaakt zijn bij de beheersvisie (punt 5).

Betreffende de opmerking over de afweging van alternatieve pistes voor een bescherming, onder de vorm van een vastgestelde inventaris of van een onroerenderfgoedrichtplan (punt 3), kan het volgende worden meegegeven:

- Vastgestelde inventaris als alternatieve piste voor een bescherming

De vaststelling van de mijnkraters als relict in de Landschapsatlas is geen (volwaardig) alternatief voor een bescherming, omdat de rechtsgevolgen van de vastgestelde Landschapsatlas enkel tot de zorg- en motiveringsplicht van administratieve overheden voor eigen werken leiden en dus geen enkel effect op particulieren hebben. Dit geeft geen enkele juridische onderbouwing voor bijvoorbeeld een verbod op het dempen van mijnkraters, wat één van de hoofddoelstellingen van de bescherming is.

Bovendien is de opname van een item in de vastgestelde inventaris niet nodig voor de ruimtelijke verankering van het betreffende element in een RUP, hier concreet een gewestelijk RUP. Opname in de wetenschappelijke inventaris op zich is voldoende. Aan deze voorwaarde voldoet de huidige situatie al. De bescherming belemmert dus geenszins de piste om alsnog tot ruimtelijke verankering in een gewestelijk RUP over te gaan, mocht de Agnas-procedure voor het gewestelijk RUP Ieperboog-Zuid opnieuw op gang worden getrokken. Het initiatief daartoe ligt niet bij het agentschap Onroerend Erfgoed, maar bij Ruimte Vlaanderen. Er is een beleidsafpraak dat zo veel als mogelijk

wordt ingezet op het sectoraal instrumentarium zoals beschermingen. Het recente afsprakenkader tussen het departement Ruimte (thans Omgeving) en het agentschap Onroerend Erfgoed (meegedeeld aan de Vlaamse regering op 17 maart 2017) sluit hierbij aan.

- Onroerenderfgoedrichtplan als alternatieve piste voor een bescherming

Het bestaande onroerenderfgoedrichtplan (ten gevolge van artikel 12.3.15 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013) is een onroerenderfgoedrichtplan tot stand gekomen zonder het betrekken van de belanghebbenden. De uitrol van het nieuwe instrument in twee pilootprojecten (hoogstamboomgaarden en mergelgroeves) gaat uit van een nauwe betrokkenheid van alle belanghebbenden zodat de toekomstvisie die in het plan wordt verankerd ook kans op slagen heeft en gedragen is door diegenen die uiteindelijk zorg moeten dragen voor het betreffende onroerend erfgoed. De memorie van toelichting bij het Onroerenderfgoeddecreet geeft duidelijk aan dat in een actieprogramma één van de maatregelen kan zijn dat er sites worden beschermd. Voor de mijnkraters, met een groot aantal particuliere eigenaars zou dit betekenen dat een intensief traject moet gestart worden zonder dat er vooraf een goede kans op slagen wordt gegarandeerd. Een bescherming als monument is een duurzaam statuut. In het beschermingsbesluit en -dossier is een duidelijke sectorale beheersvisie verankerd. De beheerders kunnen voor zowel instandhoudingswerken als voor werken die deze visie verwezenlijken premies krijgen. Een beheersplan (niet verplicht) zou nog meer sturing kunnen geven.

Conclusie: het advies heeft geen invloed op het inhoudelijk dossier en/of het beschermingsbesluit.